

Verslag Kenniskring Schakelklassen op 17 mei 2011

Aanwezig: Henk Braat (Delta-onderwijs Oosterhout), Jantien Rentenaar (Purmerend), Dirk van Luijt (OCGH, namens Helmond en Eindhoven), Gaby Evers (Asten, Someren), Aris Schreuder (Hilversum), Peter Burgers (Pas, Arnhem), Jan van Esseveld (Enschede), Josian Strous (Capelle aan de IJssel), Heleen Broeksma (Almelo), Donate Veenstra (Breda), Marion Vonk (Zeist), Mariet Hattink (CED, Rotterdam), Freddy van Arnhem en Monique Wessels (Lelystad), Emiel Eshuis (RPCZ), Edwin Koole (Tilburg), Carla de Koning (OCW), Paul Kooiman (Sardes, voorzitter) en Sjak Rutten (Sardes).

Opening

Paul Kooiman heet alle aanwezigen van harte welkom

Verslag

Naar aanleiding van het punt ouderverklaringen deelt Carla de Koning mee dat de wetgeving rond ouderverklaringen hopelijk voor de zomervakantie wordt ingediend.

Actuele informatie

Carla de Koning deelt mee dat het loopbaanonderzoek van voormalige schakelklasleerlingen binnenkort naar de Tweede Kamer wordt verstuurd. Het onderzoek laat het positieve effect van schakelklassen op de schoolloopbaan van kinderen zien, vooral in de bovenbouw. De cohorten van 2006/2007 en 2007/2008 zijn in 2009/2010 gemeten. Schakelklasleerlingen blijven het in het voortgezet onderwijs goed doen en stromen minder dan andere leerlingen af naar lagere schoolsoorten. De meting wordt nog een keer herhaald. De uitkomsten onderstrepen dat het investeren in schakelklassen rendeert. Dat is ook de reden dat er in het regeerakkoord geld is uitgetrokken voor schakelklassen en summercourses.

De bekostiging van de nieuwe middelen voor schakelklassen en summercourses zal via de gemeenten lopen. Dat zal waarschijnlijk gebeuren in de vorm van een toevoeging aan de OAB-uitkering, met de som van de schoolgewichten als basis. De regeling gaat in 2012 in en er wordt uitgekeerd per kalenderjaar.

De voorzitter vraagt hoe gedacht wordt over de bekostiging. Zou oormerking voor schakelklassen niet beter zijn? De aanwezigen zijn blij met de bekostiging via de gemeente, maar denken verschillend over oormerking. In 2010 was men blij met de oormerking van de OAB-uitkering. In een aantal gemeenten heeft dit er toe geleid dat er nu minder op OAB wordt bezuinigd dan anders het geval zou zijn geweest. Alleen eigen gemeentelijke middelen voor OAB kunnen bij de bezuinigingen worden betrokken. Oormerking van nieuw geld voor schakelklassen vinden enkele aanwezigen gewenst. Als argument wordt aangevoerd dat oormerking gewenst is om de schakelklas veilig te stellen. De wettelijke verplichtingen voor VVE zijn aangescherpt, waardoor gemeenten meer geneigd zijn in VVE te investeren, wat ten koste gaat van schakelklassen. Anderen vinden dat de afweging rond besteding van het geld het beste op lokaal niveau, in overleg tussen gemeente en schoolbesturen gemaakt kan worden. Bovendien worden bij oormerking gemeenten die geen behoefte hebben aan schakelklassen gedwongen deze alsnog te realiseren of het geoormerkte deel van de uitkering terug te betalen. Tenslotte wordt erop gewezen dat ook bij oormerking de toename van het aantal schakelklassen niet is verzekerd. Als het nieuwe geld wordt geoormerkt, kunnen gemeenten de bestaande schakelklassen met het nieuwe geld betalen en tegelijk een deel van het bestaande OAB-budget voor andere doeleinden inzetten. Oormerken heeft in dat geval dus weinig zin. Volgens de huidige systematiek is het Gemeentefonds regel en ligt de bewijslast voor de noodzaak van een brede doeluitkering of (geoormerkte) specifieke uitkering bij het kabinet.

Stand van zaken schakelklassen

De voorzitter leidt het punt in. Gemeenten hebben het beleid t.a.v. schakelklassen in 2010/2011 zoveel mogelijk voortgezet, omdat de OKE-wet pas vlak voor het schooljaar 2010/2011 was aangenomen. Te verwachten is echter dat het schooljaar 2010/2011 gebruikt zal worden om het schakelklasbeleid tegen het licht te houden. Heeft dit geleid tot veranderingen in het lokale beleid en zo ja, welke inhoudelijke afwegingen liggen hier aan ten grondslag? Een aantal ontwikkelingen op een rijtje.

Eindhoven: Schakelklas wordt niet bedreigd door bezuinigingen, maar wat er nu is volstaat. Er is geen behoefte aan uitbreiding

Asten-Someren: Vanwege de aanwezigheid van een grote groep Romakinderen (40) zou men graag een schakelklas starten.

Zeeland: OAB-geld is nodig om de aangescherpte VVE-doelstellingen te halen. Het komend schooljaar start de vijfde gemeente met een schakelklas.

Zeist: Schakelklas vooral inzetten in de bovenbouw, i.v.m. overgang voortgezet onderwijs.

Tilburg: Buurgemeente wil schakelklasplaatsen inkopen in Tilburg. Naar aanleiding hiervan merken andere gemeenten op dat dit bij hen ook gebeurt, maar vooral voor opvangklassen. Tilburg heeft taalscholen (3) en taalklassen. Dit zijn deeltijdschakelklassen voor twee dagen per week. Dit aantal zakt van 7 naar 4 wegens terugloop van het aantal aanmeldingen. WSNS is belast met de taak om vast te stellen of een kind voldoet aan de criteria voor plaatsing in een schakelklas. Zo wordt er ook een relatie gelegd tussen de schakelklas en passend onderwijs.

Enschede bezuinigt niet op OAB. De uitval is gemeten met het cito-leerlingvolgsysteem. In de 9 deeltijdschakelklassen is de uitval verminderd van 26 % naar 19 %.

In Almelo wordt het eigen geld in de voorjaarsnota wel teruggetrokken. Schoolbesturen en gemeente werken op veel terreinen samen. Men streeft naar afspraken over een totaalpakket, waarvan schakelklassen deel uitmaken. Lokaal overleg vindt plaats in het kader van de jeugdagenda, maar nu is toch weer besloten tot apart overleg met de schoolbesturen.

Lelystad: De schakelklas bestaat hier uit vijf rondreizende leidsters die 83 kinderen begeleiden in de kleutergroepen. Dit is een activiteit die plaats vindt aanvullend op het VVE-beleid.

Arnhem: Meer inzet op de verlengde schooldagvariant. (zie ook verslag van de vergadering van 19 november 2010). Schakelklas geniet meer politieke steun dan zomerschool. Dat is een relatief erg dure voorziening.

Oosterhout: VVE gaat relatief meer geld kosten omdat iedere school een eigen voorschool heeft, wat veel geld kost. Dat zet schakelklas onder druk.

Breda: Hier is de aanvraagssystematiek veranderd. Vroeger vroegen scholen aan bij de gemeente. Nu is aan de schoolbesturen gevraagd om met een gezamenlijk voorstel voor het schakelklasbeleid voor het komende schooljaar te komen op basis van criteria die in onderling overleg zijn vastgesteld. De gemeente legt hierdoor meer verantwoordelijkheid bij de schoolbesturen. Er is ruimte voor vijf schakelklassen, naast de drie opvangklassen.

Hilversum: Interesse vanuit het VO neemt toe, vanwege de successen in het basisonderwijs.

Samenvatting: De discussie laat zien dat er in het afgelopen schooljaar qua aantallen en organisatie geen revolutionaire veranderingen zijn opgetreden in het schakelklasbeleid en dat die ook in het volgende schooljaar niet te verwachten zijn. Het beleid is in iedere gemeente anders en er zijn in sommige gemeenten wat bestuurlijke en inhoudelijke veranderingen opgetreden zoals een verschuiving in varianten (Arnhem), het meten van effecten (Enschede), een andere rol van de schoolbesturen (Breda) en de selectie van leerlingen voor de schakelklas (rol WSNS in Tiburg).

Volgende bijeenkomst kenniskring Schakelklassen.

Formeel loopt de ondersteuning van het schakelklasbeleid door Sardes op 1 augustus 2011 af. Vanwege de nieuwe impuls schakelklassen is het gewenst om geen gat te laten vallen, m.n. op het punt van de website en kennisuitwisseling. OCW en Sardes gaan hierover in gesprek. Lopende dit overleg wordt er nu geen nieuwe datum gepland.